Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го СІЧНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 6, 1984 No. 3. VOL. XCI.

„Щоб землю з небом в одно злучити, Христос родився: Славіте!"

„ЗОРЯ ВИФЛЕЄМСЬКА"

(РІЗДВЯНЕ ПРИВІТАННЯ МАЛОЇ РАДИ УАПЦ СОБОРНОПРАВНОЇ В ЗСА)

Тоді вже сходила зоря
Над Вифлеємом. Правди слово,
Святої правди і любови
Зоря всесвітня зійшла,
І мир і радість принесла
На землю людям.

Так привітав Тарас Шевченко святу Зорю вифлеємську. Вірив бо він, що мир і радість, принесені тією зорею, — вічні і незмінні.

Іроди завжди були і, мабуть, ще довго будуть. Розповідає про одного з них св. євангелист Матей (2, 3-4): „Ірод стривожився... та зібравши всіх первосвящеників і книжників, питавсь у них, де повинно народитися Христу... Тайком закликав до себе волхвів... і сказав: 'Підіть і розвідайте про Дитя, і коли знайдете, то дайте мені знати...' " (Мат . 2, 7-8).

Це було майже дві тисячі років тому. Та це продовжується і нині. Так було й бувало, і так іще буде, аж доки не переведуться дощенту всякі Іроди. Не досяг той давній Ірод своєї злочинної мети. І ганебний був кінець його. Багато їх було, отих гнобителів і гонителів, чимало їх єсть і нині, та всім їм кінець однаковий. А Ісус Христос „учора й сьогодні той Самий і навіки" (Євр. 13,8).

Та не повинні ми боятись ні давніх, ні новітніх іродів, бо безсилі вони погасити вічне сяйво Зорі вифлеємської. На нашу славну Україну приніс вперше її світло св. ап . Андрій Первозванний — на те місце, над Дніпром, де пізніше заснувався наш Київ. Під вічносяйним світлом тієї Зорі князь св. Володимир приєднав до Христового стада народ український — таки у тому святому Києві, водах Дніпра-Славути. І відтоді сяє та Зоря Христова з Києва на всю Україну і на весь побожний наш народ — в Україні і поза нею сущий. Світила вона народові нашому впродовж століть, аж поки московські царі-іроди не спромоглися захопити її з метою потьмарити її світло в канцеляріях свого синоду. Більше двох віків наша Церква перебувала в тих московських синодальних кайданах. Та Церкву Христову не можна знищити, як не можна загасити Вифлеємські зорі.

На Всеукраїнському Православному Церковному Соборі в 1921 році в Києві відновилось із невимовною силою те зоряне світло і знову засяяло воно на всю Україну. І був то найкращий здобуток великих Визвольних Змагань нашого народу 1917-21 років. На той раз не пощастило нашому народові відновити своєї незалежної держави, але відновив він тоді Українську Автокефальну Православну Церкву, як основу, запоруку і дороговказ для дальших святих змагань за свою правду і волю, за свою державність і незалежність.

Ота, відновлена в 1921 році УАПЦерква, — то ніби святий промінь Вифлеємської зорі, що осяює всіх православних українців — в Україні і в Сибіру, на Печорі і на Колимі, по всіх большевицьких в'язницях і концтаборах; як осяює і нас — в Америці й Канаді, Бразилії і Арґентині,

(Продовження на ст. 5)

Алла Коссовська-Давиденко

РІЗДВЯНА ВІЗІЯ

Чую я голос віщий:
„Тихо, вродилась Дитина!
Чвари покиньте відвічні
В цю урочисту хвилину.
Тихо, вродився Спаситель
В хижі убогій, старій.
Люди, Йому принесіте
Царські дари:
Мудрости ладан пахучий,
Миро соборної згоди,
Злото любови пекучої
До свого народу!"
Чую я: спів урочистий
З неба осяйного лине:
„Діві вклонімось Пречистій —
Матері-Україні!
Люди, щасливі ви нині,
Слава, співайте, слава!
Днесь народилась на сіні!
Божа Держава!" —
Раптом прокинулась: сон це?
Дивне видовище зникло,
Сипле різдвяне сонце
Золото променів в вікна...

1958

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ЛІТАКИ ЗБОМБИЛИ БАЗИ ТЕРОРИСТІВ

Бейрут, Ливан. — Налітаючи чотирма хвилями по чотири літаки, 16 ізраїльських бомбардувальників збомбили в середу, 4-го січня, сховки мусулманських терористів у східньому Ливані, наносячи великої шкоди і завдаючи численних жертв у людях.

Бейрутське радіо повідомило, що рейди, які продовжувалися понад годину в районі Баальбека, 40 миль на північний схід від Бейруту, залишили понад 100 осіб вбитими і 400 пораненими, більшість з яких були цивільними особами.

Ізраїльське військове командування в Тель Авіві заявило, що цілями були дві бази проіранських мусулманських партизанів шіїтів, які були призначені проводити терористичні дії проти ізраїльських військ у південному Ливані. Летуни рейду повідомляють, що сховки були знищені, всі літаки повернулися на свої бази.

Як уже повідомлялося, у вівторок чотири ізраїльські літаки бомбардували містечко Бамдун, приблизно 12 миль на південний схід від Бейруту. Тоді ізраїльське командування говорило, що цілями були бази підтриманих Сирією мусулманських партизанів, але поліція Бамдуна повідомила про незначні шкоди під час того рейду.

Рейди на Баальбек, який знаходиться у східньоливанській долині Бекаа, були дев'ятим ізраїльським бомбовим ударом у Ливані від 4-го листопада, коли 29 ізраїльських вояків та 32 цивільні араби були вбиті в південноливанському порті Тир бомбовим нападом шіїтських терористів-самовбивців.

Ізраїльські війська у південному Ливані становлять постійні цілі для терористичних дій мусулманських партизанів. Останні повідомлення з Ізраїля говорять, що ізраїльці мають намір зменшити кількість своїх військ у цьому районі, особливо в Тирі та Сидоні, для того, щоб зменшити втрати.

Збомбардований Баальбек був головною квартирою групи шіїтських мусулманів Ісламік Амаль, в якій було щонайменше 350 іранських революційних ґвардійців.

Надруковано хроніку пансіонів ім. Івана Франка

Торонто. — Заходами Пансіону ім. Івана Франка, при співучасті Мистецького Клюбу Пансіону та при фінансовій підтримці „Ню Горайзон Програмс" появилася 346-сторінкова книга — „Хроніка Пансіонів ім. Івана Франка", Торонто — 1963-1983. Матеріяли до цієї книги зібрала Евгенія Пастернак; оформив її Роман Раделицький, Т. Тонкович і М. Кебало.

На зміст цієї хроніки, присвяченої „сеньйорам нашого суспільства", складаються такі розділи: Передмова сенатора Павла Юзика, слово від редакційної колегії, „Історія пансіонів ім. Івана Франка" та ряд статтей про постання цих пансіонів, життя їхніх мешканців, про їхній журнал „Новинки з пансіону ім. І. Франка", як теж багато світлин чільних осіб із політичних і духовних кіл, світлини мешканців цих пансіонів враз із перебігом їхнього життя і діяльности.

Сен. Дж. Товер готується на секретаря оборони

Вашінгтон. — Столичний щоденник „Вашінгтон Таймс" поінформував, що сенатор Джан Товер, республіканець з Тексасу, четверта каденція якого в Сенаті кінчається в листопаді ц.р., виїхав в понеділок, 2-го січня на Близький Схід на однотижневі відвідини Ливану, Єгипту, Савдійської Арабії, Йорданії, Ізраїля і може навіть Сирії, щоб на місці зорієнтуватися в існуючій там ситуації. Сен. Дж. Товер, голова Комісії збройних сил в Сенаті, не кандидуватиме більше до Сенату, але в колах близьких до сенатора говориться що він зацікавлений урядовим становищем, а найбільше постом секретаря Департаменту оборони, тим більше, що кружляють поголоски про відхід з цього становища Каспара Вайнберґера по виборах в листопаді цього року.

Офіційно такі спекулятивні міркування категорично заперечуються бюром сенатора Товера, яке твердить, що його поспішна поїздка на Близький Схід була запляновна вже раніше і вона є в рамках його особистих зацікавлень, як голови згаданої комісії. У цій подорожі Товера супроводить сенатор Джан Вернер, республіканець з Вірджінії, близький співробітник в комісії і приятель сен. Товера. Лінда Гилл, пресовий речник сенатора заявила кореспондентам, що Товер вже раніше носився з думкою особисто відвідати деякі країни на Близькому Сході і на підставі власних спостережень зробити висновок чи взагалі можливо розв'язати проблему в Ливані шляхом переговорів.

Втаємничені у закулісні справи особи кажуть, що Товер ще в 1980 році старався про номінацію його на секретаря Департаменту оборони, але тоді переважала кандидатура Вайнберґера, особистого приятеля Р. Реґена. Теперішню поїздку сенатора Товера розцінюють на Капітолі, як дефінітивний крок в напрямку номінації його на бажане становище.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ НАЙВАЖЛИВІШЕ УКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ

Джерзі Сиrі, Н.Дж. (О. К.). — Головну Екзекутиву УНСоюзу і редакцію „Свободи" відвідав у місяці грудні 1983 року д-р Атанас Фіґоль, фінансовий референт НТШ в Европі і член редакції Енциклопедії Українознавства від 30-ти років, який перебував деякий час на американському континенті, зокрема в Ню Йорку, де взяв участь у відзначуванні 110-ліття НТШ. Крім того д-р А. Фіґоль відвідав ще Чикаго, Вінніпеґ, Едмонтон і Торонто. Особливо важливі були для нього, як інформував він, відвідини в Торонто і Едмонтоні у зв'язку з англомовним виданням енциклопедії українознавства.

Як відомо, Канадський Інститут Українських Студій і Канадська Фундація для українських студій, яку засновано з ініціятиви новообраного президента СКВУ адвоката Петра Саварина, поставили собі за завдання видання гаслової енциклопедії українознавства в англійській мові т.зв. АЕУ II. Вона запляновна на 4-5 томів, приблизно кожний том по 1,000 сторінок.

Досі, як інформує д-р А. Фіґоль, викінчено манускрипт першого тому; він вже відданий до друку в Торонто та появиться у продажі осінню 1984 року. Цей том матиме гасла від А до Е; черговий том до літери К є вже в опрацюванні. Над манускриптами працює група молодих науковців в Торонто під проводом проф. Данила Струка. Ця група є в тісному контакті з проф. Володимиром Кубійовичем та осередком ЕУ в Сарселі для узгіднення змісту поодиноких гасел. У їх підготовці допомагає дуже багато гаслова енциклопедія українською мовою, як і допомагають виготовленню

У Головній Канцелярії УНСоюзу (сидять зліва): гість д-р А. Фіґоль, головний касир У. Дячук, головний предсідник д-р І. Флис; (стоять, зліва): головний організатор С. Гавриш, і головний секретар В.Сохан.

нових гасел до АУЕ II літери, що находяться в українській азбуці на кінці, а в англійській на початку. Це приспішить випуск двох останніх томів української гаслової енциклопедії.

Д-р Фіґоль також поінформував, що 9-ий том ЕУ II вже видрукований у друкарні „Логос" в Мюнхені і закінчився на гаслі „Богдан Хмельницький", а 10-ий вже майже готовий саме завдяки АЕУ—II. Як виглядає, однак, на цьому томі ЕУ—II не закінчиться, бо треба буде виготовити ще 11-ий том, в якому буде закінчення гасел, доповнення до попередніх томів, справлення похибок та поіменний список фундаторів енциклопедії.

Слухаючи розповіді д-ра А. Фіґоля про ту величезну працю, що її виконує горстка людей під постійним наполегливим наглядом невтомного проф. В. Кубійовича, можна справді тільки подивляти їх.

Немає ніякого сумніву, що так Енциклопедія Українознавства, як і Англомовна Енциклопедія Українознавства — це два найважливіші видання, на які спромоглася вільна українська спільнота; це єдине джерело інформації для українців про українців, яке служить своїм і чужим. Що такі видання стали дійсністю — слід завдячувати не цілій спільноті, а власне малій групі завзятців, як і малій групі тих, що розуміють важливість їхньої праці і допомагають їй фінансово .А ті завзятці ніяк не думають про відпочинок, навіть коли теперішні їхні задуми будуть вже завершені повним виданням ЕУ-II і АУЕ-II. Кожна енциклопедія потребує постійного часового доповнення, а видання Англомовної Енциклопедії Українознавства вказує на те, що важливо було б плянувати таке видання також німецькою, а може і іншими мовами. Отже праці немає кінця, як либонь немає кінця енергії та витривалості ентузіястів того діла, серед яких на передовому місці поруч із проф. В. Кубійовичем стоїть д-р А. Фіґоль.

В АМЕРИЦІ

ЛІКАРІ У ВАШІНҐТОНСЬКОМУ університетському шпиталі ім. Джорджа Вашінгтона зупинили кровотечу з улькуса в сенатора Едварда Кеннеді і він тепер, згідно з офіційними повідомленнями речників шпиталю, почувається значно краще. Представник бюра сенатора у Вашінґтоні Роберт Шрам заявив, що 51-річний Е. Кеннеді буде звільнений зі шпиталю за кілька днів і повернеться до нормальної праці в Сенаті. Кеннеді був доставлений до згаданого шпиталю в понеділок, 2-го січня ц.р., у відносно тяжкому стані, бо крім відкритого жолудкового улькуса він був сильно перестуджений і нарікав на інші недомагання.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ, а тепер кандидат на президента з Демократичної партії Волтер Мондейл заявив кореспондентам, що він на пості президента З'єднаних Стейтів Америки шукав би в першу чергу шляхів до замирення і відновлення співпраці з Москвою, без якої годі собі уявити мир в сьогоднішньому світі. Критикуючи теперішню закордонну політику президента Роналда Реґена і, як він каже, „створення воєнної атмосфери", Мондейл виступив в Крайовому пресовому клюбі перед журналістами і тим самим започаткував свою передвиборчу кампанію в 1984 році. „В листопаді ц.р., — заявив Мондейл, — американські громадяни дадуть мандат черговому президентові ЗСА, який зуміє найкраще причинитися до стабілізації економіки, змагатиме до покращання соціяльних програм і замирення в світі". Політичні спостерігачі кажуть, що Мондейл мав на увазі себе, коли говорив про „чергового президента".

НЕГРИТЯНСЬКИЙ ПРОПОВІДНИК і кандидат на президента Джессі Джексон отримав багато ґратуляцій за його допомогу при звільненні американського летуна лейтенанта Роберта Ґудмана із сирійського полону. Ґратуляції надіслали не тільки демократи, включно з кандидатами на президента з Демократичної партії, але також президент Роналд Реґен і багато провідних республіканців, які однозгідно ствердили, що Джексонові належиться публічне призвання від Уряду і американського народу за його старання, які увінчалися успіхом. Серед деяких політиків були також і голоси перестороги. Наприклад, сенатор Ґордон Ґамфрі заявив, що Сирія напевно намагалася таким потягненням підірвати авторитет Р. Реґена, а сенатор Джек Ґарн, республіканець з Юти, заявив, що Джексон напевно не був би поїхав до Сирії, якщо б полонений був білим американцем.

СПІКЕР ПАЛАТИ Репрезентантів Томас О'Нілл, змінивши свою думку про політику Адміністрації президента Роналда Реґена на Близькому Сході, головно в Ливані, заявив кореспондентам, що Уряд обдурював сам себе і цілий американський нарід коли його речники виступали в користь присутности американського мирного корпусу і заявами про скоре замирення в Ливані. Т. О'Нілл передбачає, що Палата Репрезентантів, яка, як відомо, збереться на свою чергову сесію 23-го січня , скоротить реченець перебування морських піхотинців в Бейруті, якщо взагалі не заявиться за негайним відтягненням їх з Ливану. Позицію О'Нілла підтримав республіканець з Іллиной сенатор Чарлз Персі, домагаючись відкликання військових частин з Бейруту, бо вони там, мовляв, не відіграють більше констуктивної ролі у приверненні спокою і замирення.

РЕСПУБЛІКАНЦІ В ПАЛАТІ Репрезентантів і Сенаті побоюються, що відмова президента Роналда Реґена підтримати підвишку податків в 1984 фіскальному році і ненормально скорий ріст дефіциту у федеральному бюджеті може значно пошкодити їм у президентських виборах в листопаді ц.р. Президент стоїть на становищі, що під теперішню пору не можна нічого міняти, що могло б пошкодити відродженню економіки і зменшенню числа безробітних. Економічний плян, на думку, Р. Реґена, діє справно і 1984 рік повинен бути роком успішним тим більше, що він, як кажуть економісти, може стати роком відродження Америки в кожному відношенні.

З радісним празником

РІЗДВА ХРИСТОВОҐО І НОВИМ РОКОМ

шлемо усім нашим членам-союзовцям, читачам наших видань, усім співробітникам і всім людям доброї волі — нашим братам і сестрам в Україні, українцям і українкам у розсіянні сущим, наші найщиріші побажання многих літ, здоров'я, щастя і успіхів!

ЕКЗЕКУТИВА УНСОЮЗУ і В-во „СВОБОДА"

У СВІТІ

РАДА БЕЗПЕКИ ОН зібралася в середу, 4-го січня, на термінову вимогу уряду Анґолі для обговорення південноафриканського військового наступу на анґольську територію. Минулого місяця Південна Африка розпочала наступ, заявляючи, що її війська переслідують партизанів, які борються за незалежність Південнозахідньої Африки (Намібії), але мають свої бази в Анґолі та роблять свої наскоки і рейди з анґольської території. Анґоля заявляє, що південноафриканські війська заглибилися на 125 миль на територію Анґолі та напали на п'ять міст.

ТИСЯЧІ ПРАЦІВНИКІВ різних громадських служб Ізраїля припинили працю у вівторок, 3-го січня, виявляючи тим самим протест проти урядових заходів ощадности, включаючи підвищення цін на хліб, м'ясо і молочні продукти. Робітнича профспілка Гістадрут обвинуватила міністра фінансів Їґаля Коген-Орґада в „нечесних і брудних діях", коли він намагається скоротити витрати і зменшити інфляцію, яка досягла рекордового рівня 160 відсотків на рік. Профспілка відкинула будь-які переговори з урядом відносно заробітної платні. Уряд намагається обмежити зростання коштів на життя.

САЛЬВАДОРСЬКА АРМІЯ повідомила про зміни у військовому командуванні, але без задоволення тих вимог, які представив віцепрезидент Джордж Буш, як він відвідував цю країну минулого місяця. Американський уряд вимагав звільнення з військової служби тих старшин, які були причетні до діяльности так званих „бриґад смерти". Дипломати і політичні діячі Сальвадору говорять, що уряд Сальвадору опинився перед великими трудноцами при розв'язанні цього питання: припинення переслідувань при продовженні боротьби проти партизанів з одночасним покаранням тих, які проводять цю боротьбу. В сальвадорських умовах це неможливо, — говорять сальвадорські політики.

УРЯД ТУНІСУ ПРОГОЛОСИВ у вівторок, 3-го січня, надзвичайний стан по всій країні та встановив поліційну годину від вечора до світанку після того, як поширилися демонстрації та безпорядки у двох найбільших містах країни — столиці Тунісі та Сфаксі, викликані підвищенням цін на основні продукти харчування. Уряд закрив усі школи до суботи та заборонив будь-які громадські зібрання більше трьох осіб. В той час, як уряд закликав населення до спокою і порядку, неофіційні повідомлення говорять про щонайменше 25 осіб вбитих і десятки поранених у народних заворушеннях проти підвищення цін, особливо на хліб.

ПЕРЕД ЗАГРОЗОЮ повного опанування Сальвадором лівими партизанами, Адміністрація президента Роналда Реґена підготувала плян рівно 100 мільйонів долярів додаткової військової допомоги для зміцнення сальвадорської армії. Офіційні представники Адміністрації заявили у вівторок, 3-го січня, що президент Р. Реґен відклав остаточне рішення про надання такої допомоги до того часу, поки комісія центральноамериканських справ, очолювана колишнім державним секретарем Генрі Кіссінджером, не подасть свого звіту про стан справ у країнах Центральної Америки. Очікують, що звіт буде готовий наступного тижня.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, January 8:

- Freedom House releases results of annual survey on freedom around the world.
- Conclusion of Marco Carynnyk's article "Blind eye to murder: the West and the famine."
- From our pages in 1944, Panorama, New releases, Notes on people, and more.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Вчорашній терорист — посередник миру

Яссір Арафат був співзасновником і головою підпільно-революційної Палестинської Визвольної Організації (ПЛО), яка дотепер не визнала існування Ізраїля, як держави, і мріє про зіштовхнення її до Середземного моря. Він має на своїй совісті довгий ланцюг доконаних цією організацією індивідуальних і збірних актів терору. Але він здобув собі міжнародне ім'я і як політик, лідер колишніх арабських втікачів з Палестини, коли у 1948 році Ізраїль проголосив свою незалежність. Його приймали оваційно в ОН, його запросив до Відня канцлер Австрії. Арабський світ не включив палестинських втікачів у свою господарку, а залишив їх, як якусь окрему особовість і за тих останніх 35 літ число палестинців зросло до поверх двох мільйонів. Вони є центральною проблемою миру чи війни на Близькому Сході, бо без конструктивної розв'язки цієї проблеми Близький Схід залишається постійно однією із найнебезпечніших „бочок пороху". Але, коли 1-го вересня 1982-го року през. Реґен проголосив свій плян замирення на Близькому Сході, в якому казалося про широку автономію для палестинців на правому березі Йордану у правно-державному пов'язанні з Йорданією, яка володіла цією територією поки її не окупував Ізраїль, в принципі Арабська Ліґа поставилася до того пляну позитивно. І Яссір Арафат, завжди ще не визнаючи Ізраїля, також ніби схилявся прийняти той плян.

Тоді знайшлися лівіші за Арафата екстремісти в ПЛО, які проголосили його, як „пристосуванця", „капітулянта" і „зрадника" палестинських інтересів і в рядах ПЛО настав гострий конфлікт. Сирія підтримала бунтарів і та екстремістична група ПЛО перемогла: Яссіра Арафата примусили залишити Ливан, де він відкрив був свою головну квартиру, і його та кілька тисяч вірних йому бійців вивезли під прапором Об'єднаних Націй грецькі кораблі, що їх охороняла французька військова фльота, лякаючися ізраїльської інтервенції. Яссір Арафат став ніби рядовим політичним еміґрантом. Але несподівано він завітав до Єгипту і газети принесли світлину, як його в обіймах привітав єгипетський президент Госні Мубарак. Це стало міжнародною сенсацією, бож відколи його президент Анвар Садат підписав сепаратний мир з Ізраїлем, арабські екстремісти бойкотували Єгипет. На цій сенсації не закінчилося. Виявилося, що замирення між єгипетським президентом Мубараком і Яссіром Арафатом прийшло внаслідок делікатної закулісової дипломатичної акції Америки. Американські керівні кола донедавна трималися принципу, що Вашінґтон так довго не визнає ПЛО і її лідера Арафата, поки ПЛО і Арафат не визнають Ізраїля, як існуючої „де факто" (і „де юре") держави. Ця тактика, чи радше засаднича політика, змінилася. Американські керівні кола прийшли до переконання, що Яссір Арафат є таки найпопулярнішою серед палестинців фіґурою. Американський спеціяльний амбасадор для справ Близького Сходу Доналд Румфсфелд, колишній секретар оборони за президентури Джералда Форда, стрінувся потайки у Лондоні з йорданським королем Гуссейном та переконав його, щоб Гуссейн замирився з Арафатом і щоб вони обидва включилися в процес замирення на Близькому Сході.

Ізраїльський прем'єр Їцак Шамір страшенне обурився на факт замирення між Мубараком і Арафатом, вбачаючи в цьому чи не порушення єгипетсько-ізраїльського мирного договору. Шамір забув, що він сам був за часу володіння Британії в Палестині підпільником-революціонером. У всесвітній історії чимало прикладів на те, що вчорашній революціонер став державним мужем і політичним лідером визволеної батьківщини. На судових процесах в Польщі між двома світовими війнами українські адвокати, оборонці підсудних, членів ОУН, не раз покликувалися на історичний факт, що Юзеф Пілсудський, перший начальник воскреслої польської держави, брав активну участь в революційно-експропріяційному нападі під Безданами, був переслідуваний царською поліцією і схоронився на терен приналежної до Австро-Угорщини Галичини. Речник Державного департаменту правильно заявив, що Америка привітає кожного, хто допоможе до замирення на Близькому Сході і якщо б Яссір Арафат хотів включитися в той процес, то ЗСА визнають його, як леґітимного представника палестинців.

У політиці нема нічого неможливого. Діються дивні дива, особливо, коли державними мужами стають індивідуальності, обдаровані політичною візією і здатні скеровувати хід подій на нові рейки. Ізраїль покищо не хоче чути про припинення нових осель на правому березі Йорданії та про зворот тієї території Йорданії. Але Ізраїль не може дозволити собі на конфлікт із ЗСА, від яких він цілком залежний — військово, політично і фінансово. Якщо Арафат став би дійсно посередником миру — це був би величезний успіх американської дипломатії.

Лев Яцкевич

„1984" — ФАНТАЗІЯ ЧИ ДІЙСНІСТЬ?

Коли обертаємо останні сторінки календаря з 1983 року, ми несвідомо зближаємося до орвеллівського кошмару. Джордж Орвелл (його справжнє ім'я Ерік Блек), англійський письменник, народжений в Бенгалі, Індія, що в жорстоких роках Другої світової війни написав надхненну повість про „досягнення" людства, яку назвав „1984".

Ця книжка була впродовж багатьох років не тільки „бестселлером" у цілому світі, але також стандартним зображенням крайнього психічного та фізичного поневолення людини тоталітарним ладом. Хоч у році 1984 минає 35 років від написання згаданої повісти, літературні критики ще й досі не згідні в тому, що з себе ця повість являє: передбачення приреченої долі людини, осторогу людства перед грядучою, темною добою історії та, можливо, кінцевим етапом цивілізації людства, геніяльну сатиру чи кошмарну розвагу.

Дія повісти „1984" відбувається в Англії, в якій у тому часі було розташоване головне правління крайньої соціялістичної імперії Океанії, що домінувала над ЗСА, Латинською Америкою та над усіма країнами, що становили колись Британську імперію. Орвелл яскравими мазками змальовує добу автократичної тиранії людства трьома потугами, що ведуть між собою перманентну війну, і шляхом нечуваного деспотизму, садизму, ґлорифікації фізичної сили та стеження порухів, дій і думок своїх підданих намагаються позбавити всіх людей свободи думання, перетворюючи їх у сліпе знаряддя своєї тиранії.

Прикметник орвеллівський означає відгуманізування, цебто позбавлення людини її індивідуальности та людських почувань. Для осягнення цієї мети правління Океанії вживає засобів високозаавансованої технології, тортур, густої сітки секретних аґентів та рафінованої пропаганди в стилі: „Старший брат стежить" (Big Brother is watching).

Одним з вагомих засобів технології був великий надавчовідборний екран, який автор називає „телескріном", заінстальований в квартирі майже кожного мешканця Океанії. Це давало змогу секретній поліції стежити за кожним словом та порухом мешканців квартири, а рівночасно провадити рафіновану пропаганду з метою дезорієнтації та „полоскання" мозків своїх підданих.

Стандарт життя в Океанії, в якій жив герой його повісти Вінстон Смит, був примітивний і пригноблюючий, щось як в Совєтському Союзі; автор згадує про купони на одяг, регулювання способу харчування, обмеження користування електричним струмом та ґазом в певних годинах дня. Ознакою „добробуту" в Океанії може правити факт, що майже половина мешканців Океанії ходила босоніж.

В цілій країні панувала постійна психоза війни, насnажена гістеричною пропаґандою, що доходила до свого апогею в часі т. зв. „тижня ненависти". Контрольним фактором та засобом „сполоскування мозку" людей в Океанії було т. зв. „подвійне думання— (Doublethink), метою якого було сповнення мозків інакодумаючих протирічними поняттями в стилі: брехня — це правда, чотири пальці становлять п'ять, або „Старший брат стежить!" Цією самозаперечною філософією була просякнута ціла верхівка Океанії. І так „Міністерство миру" займалося не миром, а війною; „Міністерство правди" — брехнею; „Міністерство любови" — тортурами; а „Міністерство добробуту" — убозтвом. У висновку: перманентний мир був тотожний перманентній війні; це протиріччя лягло в основу змісту партійного гасла: „Війна — це мир".

В плетиві цієї повісти Вінстон Смит, довголітній член INGSOC-партії (INGSOC — це акронім англійського соціялізму) плянує патетичний бунт проти „Старшого брата", символічного лідера гнобленого суспільства.

Повість кінчається повною капітуляцією героя перед філософією INGSOC-у у висліді тортур у підземеллях поліції „Думання". В одній сцені О'Браєн, головний „інквізитор" поліції, дає героєві повісти лекцію партійної мудрости: „Якщо хочеш бачити образ майбутнього, уяви собі чобіт, що топче безперервно людське обличчя".

І тому не слід дивуватися, що повість „1984" захитала в багатьох віру у здатність людства врятуватися від грядучої темної доби та захистити в ній остою християнської цивілізації; перевагу добра над злом та віру в Бога.

Передсмак кошмару року 1984, — пишуть у пресі і голосять з радіо й телеекранів на Заході, — люди пережили на власній шкірі в Німеччині та в окупованих нею країнах, в часі націонал-соціялізму; в Італії в часі фашизму, та переживають його тепер в Совєтській імперії, на Кубі, в Афганістані та в Комуністичному Китаї. В цей список тоталітарних країн на Заході залюбки додається ще й Південну Америку.

Між життям людей, зокрема в СССР, та повістю Орвелла „1984" можна провести багато аналогій. Американський соціолог Дейвид Ґудмен написав на цю тему цікаву статтю в минулому році в журналі „Футурист". У статті стверджує він, що, хоч нема ще під цю пору в ЗСА безпосередньої загрози орвеллівського кошмару, але технологія для нього вже існує. Він вирахував, що на 137 технічних передбачень Орвелла — 100 стали вже дійсністю. Наприклад — апарат для підслухування биття серця на віддаль: такий апарат основується на використанні силового електричного поля живого організму та чутливих сприймальних елементів (sensors). З інших предбачень Ґудмен згадує наркотичні ліки, що змінюють процес діяння мозку; хемічні речовини для позбавлення дерев листя, як „Agent orange", що його вживали у В'єтнамі; компюторні пам'яті, що вміщають детальні інформації про сотні тисяч людей; самопогінні бомби, що заступають бомбовики; штучне запліднення тощо.

Видатний американський коментатор Волтер Кронкайт 7-го липня 1983 року дав у телевізійній програмі CBS блискучу аналізу повісти „1984" та її сумісности з майбутнім в Америці, в есеї п. з. „Рік 1984 зревізитований". Він повторює погляд Д. Ґудмана про те, що в ЗСА існує достатня технологія для автократизму, але покищо немає багато охочих запрягати її до колісниці диктатури. Хоч — з другого боку — кожний з нас з поступом технології стає у щораз більшій мірі предметом електронного обмеження, компютори керують щораз більшою частиною суспільного життя, хемія змінює наші уми в тривожний спосіб, гедонізм опановує щораз глибше модерну людину, а злочини, вбивства та насильства більшають кожного року. В страхітливий спосіб ці речі несуть в собі потенційну загрозу для втрати американської доцьогочасної свободи. Але найбільшу загрозу становить слабка воля людини та легкість, з якою ми дозволяємо проникати тим загрозам крізь наш моральний бар'єр. Найближче майбутнє покаже, чи „1984" — фантазія чи дійсність".

ВІСТІ З РИМУ

Процес беатифікації Слуги Божого Митрополита

(УПБ, Рим). — Праця для підготови беатифікаційного процесу Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького почалася тому тридцять літ. За той час зібрано зізнання свідків різних національностей і наших осіб, що знали життя й діяльність Великого Митрополита. Ці зізнання зібрано в п'ятьох грубих томах. Зроблено в досить скромних розмірах проголошення про цей процес із закликом до молитов за прославу Слуги Божого, головно між нашими людьми. Почалось видавання творів Митрополита. Зроблено суммаріюм зізнань свідків, над яким тепер працює адвокат тієї справи при Конгреґації для Справ Святих — швайцарець д-р Карло Снідер. Делеговані до цього досліду богослови, імена яких відомі лиш відповідним чинникам Апостольського Престолу, вже дали свої позитивні оцінки про твори й життя Митрополита. Стоїмо, отже, в передкінцевій фазі цього процесу.

Що потрібно для дальшої дії? На жаль, цей важливий процес є якоюсь маловідомою справою у наших парафіях на поселеннях. Виглядає, що наші отці парохи замало докладають праці і зусиль, щоб справа беатифікації Митрополита Андрея жила між нами. Замало знає про те цілий католицький світ. Цього всього не може зробити одна особа постулятора (о. д-р Степан Гарванко). До акції треба взятись нам усім по всіх закутинах нашого поселення.

Потрібно молитов за прославу Митрополита. Слід робити це щоденно, треба робити це також спільно по всіх наших церквах при різних нагодах. Зовнішнім доказом, що Господь хоче прославити свого Слугу, є для беатифікаційного процесу чуда, що стались за посередництвом Слуги Божого. Є стільки між нами невилікувально хворих, є безліч осіб у різних тяжких потребах чи скрутах! Чому в таких випадках не просити заступництва Слуги Божого Андрея не тільки особисто, але й цілою родиною чи громадою? Це треба робити у великім дусі віри і просьби. По вислуханні такої просьби треба негайно зголосити ввесь факт до свого епископату, щоб він відповідною комісією потвердив, що сталося надприродне оздоровлення чи поміч. Це треба робити з бажанням прослави Митрополита і з вірою.

У дусі таких молитов і гарячого бажання треба нашим Владикам, нашим церковним братствам і організаціям писати прохання до Святішого Отця, щоб приступив до завершення процесу беатифікації Митрополита Шептицького. Такі просьби з арґументацією і прикладами геройських чеснот Митрополита повинні зробити в першу чергу всі наші Владики.

Акцію молитов і просьб про чуда-поміч Слуги Божого Андрея треба поширити і на кола католицьких громад інших обрядів. Не можемо в такій справі бути загумінковими, бо беатифікація то діло цілої Церкви і її молитов. Таку акцію можуть робити разом зі своїми священиками наші миряни, запрошуючи на парафіяльні Богослужения чужинців, ознайомлюючи їх із великою постаттю нашого Митрополита, його пастирською ревністю, його екуменічними трудами, його великим духом у тяжкі часи нашого народу в останній світовій війні, його страданням на засланні і вірністю Христові, його добротою і шляхетними прикметами духа. Кожна наша громада повинна бодай раз у рік відбути молитовні зібрання з іншими братами по вірі і спільно для цього діла молитися.

Ми звичайно спалахуємо добрими бажаннями в якомусь моменті і зразу забуваємо. Ця справа вимагає нашої постійної молитви і дії. Невдовзі появиться короткий життєпис Митрополита Андрея в англійській мові, пера бл. п. о. д-ра Василя Лаби. Треба буде цей гарний твір якнайбільше поширити між чужинцями і своїми.

Приступім у новому році до цієї акції, щоб наш Ювілей 1000-ліття ми стрінули з беатифікацією нашого Великого Митрополита Андрея.

Іван Я. Хамуляк

ВИДИМІ І НЕВИДИМІ КОНСТРУКТИВНІ СИЛИ СКВУ

Делегати IV Конгресу СКВУ привезли добру новину: СКВУ не тільки не зазнав долі УККА, але навпаки, наша громада на поселеннях довідалася про познаки замирення, познаки об'єднання, а це означало, що замість витрачати час — в цьому і великі зусилля в поборюванні один одного — ми тепер зможемо наші зусилля зужити на поборювання наших дійсних ворогів. Найважливіш усього, щоб ми зуміли цей імпакт відповідно зловити і йти вперед, а не завертати до старих, жахливих у своїх консеквенціях звичок.

Автор цих рядків як один із делеґатів хоче дати коротку аналізу, — хто і як допоміг цю добру новину реалізувати. Діяли видимі і невидимі конструктивні сили.

До видимих сил, які рішуче привели до успіхів СКВУ, треба віднести кількість делеґатів, які були рішені не допустити до опанування СКВУ будь-яким політичним середовищем, були ж бо свідомі, що таке опанування СКВУ може довести до його руїни. Тих делеґатів висилали різні організації; члени тих організацій не жаліли грошей і трудів і поїхали на цей Конґрес. Очевидно, видимою силою перед і під час СКВУ були наші церковні діячі — ієрархи і духовенство, — які завжди і всюди старалися внести тон поміркованости і злагіднення.

Як один із членів Верифікаційної комісії й обсерватор усіх голосувань, можу подати наступні цифри: Усіх делеґатів було 586 (100 відсотків); Український Визвольний Фронт мав 170 (29 відс.); ІСНО (мельниківці) мало 100 (17 відс.); демократичні середовища і ОУРДП; ОУН(з), УНДО та інші мали 120 (20.5 відсотка); професіоналісти і науковці 60 (10.2 відс.), інші (Церкви, СУА, Пласт, УНС, УБС і інші) мали 136 (23.3 відс.).

Можливо, що ці числа можуть мати деякі малі відхилення, але в основному, на думку автора цих рядків, ці числа дуже реальні, вони мали дуже важливий видимий вплив на перебіг і висліди Конґресу. Наприклад, професіоналісти мали у своїх рядах приклонників тих чи інших політичних середовищ, але на Конґресі вони діяли зорганізовано, спільно, маючи на увазі ідею не дати знищити СКВУ та старатися вибрати на його президента „свого колеґу" Петра Саварина, кандидатуру якого вони спільно з Союзом Українок та Пластом перші офіційно висунули.

Професіоналісти в основному були за прийняття Української Американської Координаційної Ради в члени СКВУ, вважаючи такий крок доцільний у напрямі осягнення нашої внутрішньої консолідації.

Іншою групою, що впливала на збереження СКВУ як загальногромадської організації, були дійсно патріотично думаючи члени ОУВФронту. Серед них були й ті, що в такий чи інший спосіб, виконуючи доручення своїх зверхників, допомагали опанувати УККА, тим самим 'допомогли' довести до такого стану, в якому УККА сьогодні опинився. Вони бачать безглуздя ідеї опанування УККА в 1980 році у Філядельфії, і тим разом в тій чи іншій

(Продовження на ст. 6)

Ол. Шпилька

Стук ?

Той хто ремствує на багаточисельність українських організацій, має підстави нарікати на новостворену інституцію у нашій громаді — Товариство Українських Колядників, у скороченні — ТУК. Програма цього товариства передбачає Об'єднання українських колядників з метою зближення, узгіднення й обміну досвіду та інформацій людьми спільних зацікавлень для покращання й допомоги корисним цілям українського суспільства". Передбачається негайне створення Світового ТУК, що, очевидно, називатиметься СТУК.

— Навіщо нам ще це товариство? — запитався я ентузіяста СТУК-у Остапа Горілого.

— Треба шкодувати, що до такого об'єднання не додумались раніше, — відповів він. Не мали б ми такого хаосу у відвідинах із колядою, різних непорозумінь, що одному колядують по декілька разів, а іншому — ніразу. Я, каже не маю тебе на гадці, але скільки таких патріотів вибралося поза околиці, що їх із свічкою не знайдеш. А коли й знайдеш, то своїми хоромами та вмонтованими барами так голову закрутять і баки заб'ють, що й про коляду забудуть. Інший, каже, так „обдарує", що за ґазоліну не звернеться.

Ускладнив, розповідає, справу перехід багатьох українців на новий календар. Прибудуть колядники, а господар повідомляє, що

(Продовження на ст. 6)

Михайло Бажанський

ПОЕТИЧНИЙ ШЛЯХ ЗОРЕСЛАВА

III.

Щоправда вони найглибші своєю контемпляцією. Прикладом нехай послужить тут цитата із прекрасного, незвичайно вдалого сонету:

Сповниться міра хвиль і днів і літ,
Віки зіллються в дужий моноліт, —
Без Вчора й Завтра, в соняшне Сьогодні.

Таких висновків-роздумів над життям у вселенній, в чернечій келії в автора „сонця і блакиті" небагато. До цього циклу можна б було зарахувати вірш „Ноктюрн", який є частинно і продовженням його філософських теїстичних роздумів над дивовижною, але блискучо-викінченою до нюансів побудовою світу, в якому живе цікава істота, що зветься людиною.

Згадану другу збірку поезій, про яку йшла тут мова, закінчують два знаменні вірші, зовсім іншого жанру та іншого літературного стилю, але вони трактують одну і ту ж саму величну думку — невпинну боротьбу на шляху до всенародного визволення. Ці два вірші характеризують всю творчість і вони в Зореслава є пуантою всього творчого надбання. У вірші „Ідемо", присвяченого українському юнацтву, накреслена програмова дорога, якою прямує молодь 1930 років, до осягнення своєї цілі — самостійної української держави. А в ідеологічному вірші, що зветься „Завтра," який, так би мовити, закриває допепершній пройдений етап, і всю дотогочасну літературну творчість поета, вказує недвозначно то величне діло, якому поет, як людина поклонився,-завтрішнє життя, що мусить все таки надійти, проти волі ворогів, бо так хоче нація.

У книжці з 1963 року, що видана у тридцятиліття після появи першої збірки віршів. Зореслав, крім вибраного із згаданих двох збірок поезій, додав ще одинадцять нових віршів з різних часів, з різною тематикою, але вже точно позначених датами, коли їх він написав, але тільки епізодично, уривками. На думку рецензентів, твори написані від пам'ятного 1936 року — загинули, між якими і слідна також довша мовчанка поета. Чи це покинула муза поета? Ні! Є відповідь на поставлене питання. Тому в тій ніби мовчанці, загинула також довша поема „Рута". На оправдання довшої мовчанки можна б було послужитися, старою, але дуже вірною приповідкою, що „інтер арма тацент музе" (коли промовляє зброя, мовчать музи). Але ми довідуємося про існування поеми, що її поетові не пощастило захоронити і пізніше не довелося її відтворити, то, що створила наболіла душа, в часи мартирології народу під Карпатами і його власного.

До цієї збірки „З ранніх весен" Богдан Кравців написав авторитетне вступне слово і провів дуже докладно огляд творчости Зореслава. Він, як і всі інші рецензенти і заавансовані критики дуже високо оцінив творчість Зореслава.

В тих останніх віршах читач знайде ще глибшу нотку розчарувань, що їх принесла кирпата доля, які вже підступно вкрадалися у його творчість ще до створення Карпато-Української Держави. По невдачі, вона зарисувалася ще глибше. Нездійснення змагу утривалити свою державу, яку поет бачив так ясно у своїх візіях, як мету його власного життя, як зовсім реальне прийдешнє свого народу. Він бачив прихід того вимріяного дня. І той день прийшов. І він, поет, мав змогу себе особисто віддати тій державі. Дати свої услуги як душпастир Карпатської Січі. І в перестрілці між військами славної Карпатської Січі з військами чеського генерала Прхали, поет Зореслав, як душпастир, прощає в останню дорогу, на другий кращий світ загинулого сина Каленика Лисюка, що приїхав тоді в 1938 році з далекої Америки, що його потягнуло почуття зову крови. Фотографував бій у Хусті. Фотографував подію, яка залишилася довготривалою пам'яткою, подію, якої і мені історична Немезіс присудила бути наочним свідком.

Тут усе було. Кров, біль, крик, радість і благодарні стріли у ворога. Все це змішалося в один нерозривний вислів: турбота за інших. Це не одна тільки мить, ця хвилина, це вічність. Чи в такій турботливій порі, могла творити муза? Вона заклякла березневим холодом, що віяв із хустського старого, в розвалинах — замку, вона завмерла, бо надійшла „доба жорстока, як вовчиця" (О. Ольжич).

І в гарячій заграві той день надходив, надійшов, але Україна поета і його ближча земля Карпатська Україна сплила кров'ю, загоріла болем і хоч радісно заграли визвольні трембіти в Рахові, в Хусті, Сваляві й Ясіню — то чужі війська придушили здобуту волю! Постала накоротко своя держава із своїм проводом, президентом, соймом і своїм військом. Але вороги поконали цей твір і автор, проходячи повоєнними зруйнованими дорогами, провів боротьбу у своїй власній душі й розчарований створив поему „Рут", яка не дійшла до читача. І ми не знаємо її змісту. Здогади тільки можуть бути, що вона може і написана на мотив Івана Франка „На ріках Вавилонських", але це тільки здогад.

Потім поет на кілька років замовк. Але його мовчанка тривала коротко. Він повернувся оновлений, збагачений новими акордами, за якими він сам колись кликав своїх друзів, соратників боротьби, йти з ним разом до бою. Поет повернувся до свого улюбленого Парнасу, з новою зброєю, озброєний новими атрибутами поетичного досвіду. Поет Зореслав не втратив свого таланту. Він живе ним, і вони однозгідно йдуть разом і творять далі, і може відтворять і поему „Рут", загублену на крутих дорогах розсіяння.

Нагадай, бандуро, співами"

Про ІУ Світовий Конгрес Вільних Українців, що недавно відбувся в Торонто, багато сказано й написано, тож тут не місце про нього розписуватися. Рівночасно з ІУ СКВУ в Торонто відбулася й інша зустріч, що мала певний зв'язок з Конґресом. Тому що він закінчувався в неділю пропам'ятною жалобною урочистістю, присвяченою п'тдесятріччю Українського голокосту 1932-33 років, на це треба було підготовити відповідну мистецьку програму. Тому секретаріят СКВУ звернувся до Товариства Українських Бандуристів, щоб приготовило від себе відповідну програму на це сумне віче.

Розіслано ноти й листи до бандуристських осередків та поодиноких бандуристів по цілій Північній Америці із запрошенням з'їхатися до Торонто на третє й четверте грудня.

Чи приватними автомашинами, чи автобусами, чи літаками бандуристське товариство з'їжджалося з цілої Канади та ЗСА в п'ятницю до Торонто. Їх зустрічали, розміщували по гостинних домах.

У суботу рано в приміщенні під українським православним собором святого Володимира зібралося більше сотні бандуристів. У залі шум, хто строїть бандуру, хто вправляє, а хто вітається з побратимими та посестрами, з якими може вже роками не бачився. Нас усіх єднає одне — любов до бандури.

Розділюємося за голосами й пробляємо свої партії, а годі найважливіше — спільна проба з бандурами. І що? Подумаєте, легко за один день з майже півтораста окремих особистостей створити зіграний колектив? Звичайно, не легко, але коли цим колективом керує наш панотець, дириґент Української Капелі Бандуристів імени Тараса Шевченка Григорій Трохимович Китастий, то справа йде гладко. Ми й не опам'яталися, як ми почали співати як один голос та грати як одна бандура.

Під час перерв місцева громада подбала за харчі, чи то перекуски, чи смачний обід.

Пополудень і ми готові. Маестро Григорій Китастий каже нам останні повчальні слова: щоб завтра наша музика дійшла до душ наших слухачів, наші серця мусять бути радісні та чисті.

Неділя рано. Кілька годин перед виступом ми розміщуємося на сцені, з котрої нас почує десять тисяч слухачів. І нас не мало — сто сорок вісім бандуристів з'їхалися з Монтреалю, Оттави, Торонтщини, Сент-Катарінсу, Вінзору, Тандер-Бею, Вінніпеґу, Саскатуну, Едмонтону та Ванкуверу, а із ЗСА — з різних міст, також від одного до другого океану.

Вимарш і виступ. Очі вп'яті в нашого панотця Григорія Китастого. Легкий жест, і з наших бандур та уст зриваються Шевченкові „Думи мої". Пісня пориває нас, полонить своєю силою. Ґраємо, як, здається, ніколи не грали. Пам'ятаємо тих, що п'ятдесят років тому впали жертвами голокосту. І а наша пісня також нам каже, що Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!

„Кант про страшний суд". Так, смерть, особливо голодова смерть — страшна, але буде Суд і заподіяній нечуваній у світі доти кривді не втекти від справедливої кари, якщо не людської, то Божої...

А тоді — пісня „Ой, з-за гори кам'яної", увертюра до могутнього „Байди" Гната Хоткевича, Леонтовичів „Дударик". І врешті — наше слово — „Марш молодих". Радісна пісня молоді, що сміливо дивиться в майбутнє, бо знає, не зважаючи на всі перепони, наш клич:

Вперед, соколи!
До сонця й волі!
Як маки під бурею цвітем.

Пропам'ятне віче закінчується так, як почалося — молитвою. До нас долучуються об'єднані хори Торонто, — і тоді із сотень грудей лине Лисенкове „Боже великий, єдиний".

А.Д. Горняткевич

Відбулися Загальні збори Об'єднання Українок у Ґлен Спей

Дев'ятнадцятого листопада 1983 року в маленькому, але дуже активному в усіх ділянках українському містечку Ґлен Спей відбулися чергові загальні збори Об'єднання Українців. Збори відкрив д-р О. Ничка і після молитви було вибрано президію зборів у складі: інж. А. Осадца—голова, інж. Ховайло—заступник, Л. Гайдар—секретар.

Інж. А. Осадца відмітив, що Об'єднання існує вже 10 років і за цей час було пророблено багато корисної праці в цій місцевості, а особливо серед американців, які зрозуміли, що українці—це сила, з якою треба числитися. До повітового американського уряду були вибрані українці: інж. Аполінарій Осадца, Йоанна Драпак, Анна Косців і Ярослав Гавур.

Відчит уступаючого Ділового комітету показав, що багато було зробленого в культурній ділянці: відзначено свята І-го Листопада, 22-го січня, Т. Шевченка, композиторів М. Лисенка і Дмитра Бортнянського. Були висвітлені прозірки з подорожі на Україну й інші; влаштовано виставку мистекині Т. Осадца. До участи в концертах були запрошені скрипаль проф. В. Третяк, бандурист Р. Левицький і дівочий квартет хору „Думка" з Ню Йорку. Але в основному всі імпрези відбувались у виконанні місцевих сил: хор під керівництвом інж. О. Гапія, деклямації; мистецьке оформлення сцени виконувала мистець скульптор З. Голубець; матеріял про композиторів підготував д-р В. Витвицький, композитор і музиколог. Всім учасникам належиться заслужена подяка.

Збори відзначили особливо жертвенну, точну, віддану працю для громади А. Мох, як секретаря, і Б. Кандюка, як фінансового референта. Працю Ділового комітету признано позитивною і корисною для громади.

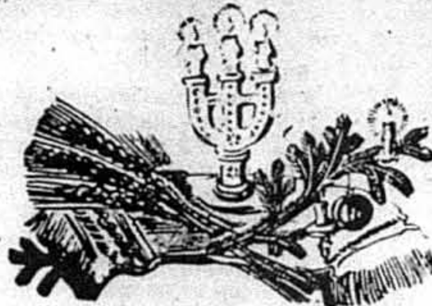
Вибрано нову Управу в складі: д-р О. Ничка—голова, інж. А. Осадца—заступник, Я. Гадуняк—заступник, А. Мох—секретар, Б. Кандюк—фінансовий референт, імпрезова референтура—Г. Біровець, Я. Гунчак; пресовий референт—Л. Гайдар; Суспільна опіка—К. Кіндзельська; Контрольна комісія: д-р Б. Кекіш, інж. Д. Дмитренко і А. Косців; Суд мир І. Оленський, І. Раковський, С. Танасійчук і вільні члени.

Збори побажали дальших успіхів новообраній Управі і нав'язання тісніших зв'язків з американським повітовим урядом.

Людмила Гайдар

Вшанували пам'ять жертв голоду

Члени молодшого відділу Української Православної Ліги при церкві Святого Вознесення, вони ж і вівтарні хлопці, тримають свічки під час панахиди по 7-ми мільйонах жертв Великого голоду.

У неділю, 4-го грудня ц.р., в українській православній церкві в Мейплвуді, Н.Дж., після Служби Божої настоятель цієї церкви відправив панахиду за душі спочилих 7-ми мільйонів наших братів і сестер і зокрема коло двох мільйонів немовлят і дітей, які в страшних муках померли голодною смертю в Україні з 1932 - 33 роках. 50 років тому.

Панахида була відправлена на прохання старшого і молодшого відділів Української Православної Ліги при Св. Вознесенській парафії, яка щороку відзначає пам'ять померлих від голоду. Прислуговувало шість вівтарних хлопців. Співав хор під керівництвом диригента інж. Л.Харченка.

На спеціяльному столику збоку від тетраподу стояв семисвічник з горящими сімома свічками, що символізували 7 мільйонів невинних жертв, які загинули по вині московсько-большевицького наїздника.

Перед панахидою о. Іван Наконечний посвятив запрестольний хрест, позолочення якого зробив старший відділ Української Православної Ліги.

Була стійка з українським та американським прапорами. Не дивлячись на зливний дощ, людей було багато; були і гості з інших парафій.

Після панахиди на запрошення настоятеля церкви о. Івана всі миряни і гості зайшли до парафіяльної залі для вшанування жертв голоду. Там на одному з столів стояли: кусники чорного житнього хліба та горнятка з водою. Присутні підходили до столу і брали кусники хліба та горнятко з водою і пригадавши ті страшні роки, в яких і цього не було, перехрестившись, вшановували пам'ять 7-ми мільйонів жертв Великого голоду.

Настоятель церкви прочитав молитву, а хор з усіма присутніми проспівав „Вічная Пам'ять".

Урочисту частину відкрив двома мовами від молодшого відділу УПЛ юнак Василь Федоренко, запросивши присутніх вшанувати пам'ять трагічно померлих хвилиною мовчанки.

Галя Слинько, голова старшого відділу Української Православної Ліги, у своїй короткій доповіді розповіла про страшну подію, яка спіткала український народ на своїй власній землі 50 років тому.

Парафіяни Константин Степовий, як свідок і як той, що сам переносив цю страшну подію, поділився із присутніми своїми спогадами та рівнож привітав присутніх на залі очевидців цієї неймовірної трагедії.

На закінчення було висвітлено 15-хвилинний фільм, зроблений із фінансовою допомогою канадського уряду під назвою „Забутий Український Голокост", у фільмі показано деякі моменти з трагедії Великого голоду 1932-33 років на Україні.

К.С.

Український Гарвард вишколює фахівців україністики

Одним із важливіших завдань осередку українських студій в Гарвардському університеті є вишколювати нову молоду зміну фахівців-україністів. Ряди вчених старших поколінь прискорено зменшуються, тож необхідно передати комусь естафету, треба забезпечити розвиток української науки і в майбутньому. Найважливішим чинником у тому процесі є людський кадр. Тож не дивно, що керівники УНІҐУ присвячують багато уваги розшукам і заохочуванням молодих, талановитих людей присвячуватись українським студіям. Це не легка справа. Все ж, у пройденому десятилітті наукової діяльности Українського Гарварду досягнено значних успіхів.

Добре обдумана програма українських студій в одному з найкращих університетів світу притягає понад кілька десятків молодих людей, які рішаються стати україністами - науковцями. Щорічно гарвардське українське середовище нараховує коло 50 осіб — професори, дослідники, докторанти студенти.

В пройденому десятилітті восьмеро з них закінчили їхні гарвардські студії з україністикою як головним предметом, докторськими ступенями. Крім того, є 11 докторантів, які йдуть у слід за своїми попередниками. Три особи здобули докторати у суміжних до українських дисциплін.

Проф. Олег С. Ільницький здобув свій докторський ступінь у Гарварді в червні 1983 року. Головною ділянкою його студій є українська мова й література; тема докторської дисертації — „Український футуризм: історія, теорія і практика, 1914-1930 роки". Другорядним предметом його студій є російська література, зокрема формалізм та футуризм.

До Гарвардського університету вступив О. Ільницький в 1971 році після закінчення Нюйоркского університету, де він вивчав англійську літературу. Магістерський ступінь досягнув у Гарварді в 1975 році, вивчаючи російську літературу. Тоді прийшла українська спеціялізація, яка після восьми років довела цього молодого вченого до докторату.

В тому ж часі (1978- 83) О. Ільницький викладав низку курсів української мови та літератури на літніх програмах, як теж під час академічних років в Гарвардському, а згодом у Манітобському університетах. Тепер він є професором-асистентом в університеті Альберти.

Д-р О. Ільницький під час студій займався також редагуванням кількох наукових журналів („Рецензія", „Семінарійні протоколи", „Журнал Українських Студій"). Він має вже п'ять опублікованих статтей, вісім рецензій, зготовив бібліографію для п'ятитомного видання творів М. Хвильового. Виступав із доповідями на чотирьох наукових конференціях, як також виголосив шість лекцій в чотирьох університетах.

Він займав також низку адміністраційних становищ у Гарвардському та Манітобському університетах.

Проф. О. Ільницький є у тісному й постійному зв'язку з Українським Гарвардом. Перед ним широкі можливості збагатити українську науку. Підвалини для таких можливостей ставить консеквентно і невтомно Український Гарвард.

ФКУ

„Зоря Вифлиємська"

(Закінчення зі стор. 1)

в Австралії й Европі. Церква для нас навіки свята і благодатна, вона — наша мати рідна. Вона благословляла нас і спасала наші душі, коли ми ще перебували під страшним московсько-большевицьким ярмом. І ми не зрадимо її ніколи! Нині, живучи в колі вільних народів, ми високо триматимемо її священну хоругов, чуйно прислухуючись до стогону і плачу мільйонів вірних дітей нашої рідної Церкви, що мучаться там, в Україні, та на совєтських каторгах. Там серед отих недостріляних ще й досі живі і пастирі нашої ув'язненої Церкви і навіть її архипастирі. Вони в кайданах і у в'язницях. Та віримо ми, що недалекий той час, коли „поспадають кайдани з рук їх" (Діянь 12, 7). А ми тут — лише їхні вірні посланці і непохитні хорунгвоносці.

Навчімося ж і ми у тих мудрих і побожних вифлеємських волхвів, що не послухались Ірода, не вернулись до нього, а „іншою дорогою пішли до свого краю" (Мат. 2,12). Не послухаємось і ми сучасних іродів, не віддамо їм на поталу нашої прабатьківської віри, і не ними вказаною, а своєю дорогою підемо колись до свого рідного краю. Тією дорогою, яку показав нам славний наш архипастир-мученик, великий Митрополит Василій Липківський, та його достойний наступник, первомученик УАПЦ Митрополит Миколай Борецький, недавно канонізований нашою Церквою.

І де б ми не були, коли сідатимемо за Святу Вечерю, то найперше згадаймо про них, помолімось за вічний спокій душ усіх тих наших рідних і близьких, „хто душу свою поклав за друзів своїх" (Іоан 15, 13). Це ж бо вони — „ті, яких світ не був достойний, мучились по пустелях, горах, вертепах і проваллях земних" (Євр. 11, 38). А багато з них ще й досі приймають муки там — у совєтському пеклі.

Поєднаймося ж з ними — живими і мертвими — в цю зоресяйну Різдвяну Ніч!

Христос народжується — прославляймо Його!

† **Із яслав, єпископ Чигиринський;**
протопресвітер **Ол. Биковець;**
голова МР диякон **Іван Долинський**
та інші члени Малої Ради (соборноправної)

Дано на Різдво Христове
1984 року Божого,
при катедрі св. ап. Андрія
в Дітройті, Миш.

Оркестра „Іскра" має нову платівку

Ню Йорк. — Популярна оркестра „Іскра" з Ню Йорку, відома по цілій Північній Америці зі своїх перших двох платівок, „Іскра" та „Зустріч Світанку", щойно випустила свою третю платівку під заголовком „Мандрівка по Україні".

Підставою цієї платівки є концертовий виступ оркестри „Іскра" в липні 1982 року на Фестивалі молоді, який відбувається щороку на українській оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й. „Мандрівка по Україні" — це уявна музична подорож по різних частинах мальовничої української землі. Кожна частина зарепрезентована на відповідною піснею та описами по-українськи і по-англійськи у виконанні членів оркестри. Двомовний текст дає змогу не тільки українцям, але й не-українцям зрозуміти і збагнути зміст платівки.

„Мандрівка по Україні" — не тільки для розвагового слухання, але й може служити як цінний допоміжний матеріял для учнів шкіл українознавства. Це задум і творчість чотирьох молодих українців-музикантів, які ще не мали змоги побачити Україну. Члени оркестри „Іскра", як і більшість молодих українців, які народились на поселеннях, пізнали Україну тільки завдяки праці їхніх батьків, українських шкіл та молодечих організацій. Для батьків ця платівка є живим доказом, що їхні зусилля вщепити у своїх дітей любов і пошану до України не пішли намарно.

„Іскра" складається з чотирьох музикантів — Олеся Бундзяка (бас-гітара, рецитація), Богдана Кузишина (бубни, спів, рецитація), Олеся Кузишина (клявіятури, гітара, спів, рецитація) та Ярослава Палилика (клявіятура, сопілка, спів, рецитація). В кількох піснях долучуються до ансамблю Юрій Турчин (гітара, скрипка) та Лотар Сеґелер (гітара).

„Мандрівка по Україні" це випуск Iskra records з музичним оформленням оркестри „Іскра", награна в звукозаписній студії Electro Nova Productions. Появляється на платівках і в касетах. Її можна набути у всіх українських крамницях. Щоб замовити безпосередньо, треба вислати 6 дол. та 1.50 дол. (кошт пересилки) до: Iskra Records, c/o O. Kuzyszyn, 27 Leick Ave. Carteret, N.J. 07008; tel.: (201) 969-3416; або J. Palylyk, 78 Gramatan Dr., Yonkers, N.Y. 10701; tel. (914) 969-7486.

У ВАШІНҐТОНІ ПОЧАЛИ сумніватися, чи зустріч державного секретаря Джорджа Шулца з міністром закордонних справ Совєтського Союзу Андреєм Ґромиком в Стокгольмі 18-го січня ц.р., буде успішною. Совєтське пресове агентство ТАСС підтвердило, що існує можливість такої зустрічі, але рівночасно заперечило, що Ґромико розмовлятиме з Шулцом про роззброєння чи редукцію міжконтинентальної нуклеарної зброї. ТАСС при тому повторює раніші закиди на адресу Адміністрації Роналда Реґена, що вона причинилась своєю поведінкою до припинення переговорів в Женеві, хоч, як кожному відомо, совєти перші зірвали переговори у зв'язку з розміщенням американських нуклеарних ракет середнього засягу в чотирьох країнах Західньої Европи.

40-річчя Дивізії „Галичина" відсвяткували у Нюарку-Ірвінґтоні

В суботу, 22-го жовтня 1983 року, в 7-ій год. вечора в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, Н.Дж., коктейлом розпочато святкування 40-літнього ювілею створення Української Дивізії „Галичина".

У фахово удекорованій В. Мазяром залі ми мали нагоду побачити рідко бачених друзів по зброї, гостей з Філядельфії, Ню Йорку і околиць.

Гості та дружини дивізійників посіли за призначеними їм столами. В цей час дивізійники під командою В. Юркевича разом з представниками ОБВУА і УПА приготовлялися до апелю. Під звуки „Марширують добровольці" всі присутні ветерани і дивізійники ОБВУА і УПА вмаршрували в залю бенкету на чолі з о. М. Кучм'яком, парохом української католицької церкви св. Івана, також дивізійником, та стали обабіч залі. Любомир Калинич відчитав апель, а наш сурмач П. Пікулович на трубці заграв останній салют впавшим в боях, чи померлим нашим друзям. Грімким „Слава" тричі привітали всіх живих ще членів „Дивізії".

Петро Буняк, голова станиці І-ої Дивізії УНА в Ірвінґтоні, привітав всіх присутніх, відкрив свято, представив голову Крайової Управи Осипа Голинського до ювілейного слова, та передав ведення програми Любомирові Кулиничеві.

Осип Голинський проаналізував причини створення Української Дивізії „Галичина", дії Дивізії, значення її для нас і майбутніх поколінь. Він згадав про неприхильне становище деяких політичних угруповань після війни, наслідки чого залишилися і дотепер.

Мішаний хор „Трембіта", який є під зарядом станиці І Дивізії УНА, під диригентурою Р. Венке проспівав кілька пісень: „Їхав козак за Дунай", „Гей, у лузі червона калина", „То була тиха ніч" і „Засяло сонце золоте".

Потім виступили молоді декляматори. М.Скупчинська, М.Паславська, та М. Свириденко на тлі музики і прозірок із почуттям передали монтаж поезій дивізійників „Марширують добровольці", опрацьовані О. Скупчинським (Гогом). Молодим виконавцям належиться велике признання за таке дбайливе виконання.

Отець М.Кучм'як розпочав спільну вечерю молитвою. Під час вечері відомий гуморист-дивізійник Степан Магмет передав „Дивізійний монолог", що його присутні кількакратно переривали оплесками.

Л. Калинич представив представників організацій і ветеранів, присутніх на залі, та прочитав декілька письмових привітів.

Інж. Р.Галібей колишній з'язковий між Дивізією і УПА, з огляду на обмежений час, лише коротко навів слова командира Тараса Чупринки, „Що в основному не було різниці між вояками УПА і Дивізією, бо в одних і других була та сама ціль: формування збройних сил України." Окремо Л. Калинич представив двох найстарших присутніх ветеранів УСС-ів — д-ра М.Терлецького, понад 90-річного і д-ра А.Голінатого, якому майже 90 років життя, яких публіка привітала овацією.

Програму вечора закрив молитвою о. С.Напріль, настоятель української православної церкви Св. Тройці, хоча багато присутніх ще довго гуторили про різні справи. На святі було багато людей, а програма його була добре опрацьована, в чому велика заслуга Управи та членів, які доклали багато праці, щоб це свято увінчалося успіхом.

Т. Пастушенко

Український Хор „ДУМКА"
в Ню Йорку, Н. Й.

повідомляє своїх Членів, Прихильників і цілу Українську Громаду, що 24-го грудня 1983 року в Ню Йорку, упокоївся в Бозі

бл. п. інж.

Омелян Скремета

довголітній член Хору.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного найщиріші співчуття складають

Управа і Члени Хору „Думка"

З глибоким смутком повідомляємо Членство ОМУС, що 25-го грудня 1983 р., передчасно, відійшов у Вічність, член Управи ОМУС, керівник, балетмайстер танцювального ансамблю „Верховинці"

сл. п.

ОЛЕГ ҐЕНЗА

Родині Покійного висловлюємо наші глибокі співчуття.

Управа ОМУС

ПРЕЗИДЕНТ ІРАКУ Саддам Гуссейн підписав угоду з лідером курдських повстанців Джалялем Талябані про перемир'я в Курдистані, районі на півночі Іраку, заселеному курдами. Угода передбачає більшу автономію для 2,5 мільйона курдів, які заселяють цей район. Дипломати, які передали цю вістку, також сказали, що угода була підписана ще минулого місяця. Вона проголошує „вільні та демократичні" вибори до законодавчих і виконавчих установ цієї провінції на півночі Іраку.

РОДИННА ПОДЯКА

В наслідок автового випадку на Thanksgiving, 24-го листопада 1983 року, несподівано, помер наш 25-літній Дорогий і Невіджалуваний СИН

СВ. П.

ОЛЕКСАНДЕР ЛЕСЬО САМБІРСЬКИЙ

похоронений 28-го листопада 1983 р. на парафіяльному цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо.

Дякуємо Всечесним Отцям Ґаладзі та Панчукові за відправу Парастасу та Тим, які приспівували. Щира подяка нашій добрій і численній Українській Громаді за участь у Парастасі, яка без огляду на зливний осінній дощ з вітром масово прибула до каплиці Музики й Сина.

Подяка пластовому побратимові Леся Остапові Мельникові за прощання від Пласту, Евстахії Струтинській за вислови співчуття від Союзу Українок, Ікові Фіґлусові за прощання від товаришів, Братству Молоді ім. Бориса і Гліба за хоругву.

Щиро дякуємо Отцям Ґаладзі, Панчукові і Кротцеві за відправу похорону в соборі свв. Володимира й Ольги та за проповіді й о. Ґаладзі за відправу на цвинтарі.

Подяка Ровесникам і Друзям Леся, які несли домовину та всім Тим, які відпровадили Його на Місце Вічного Спочинку.

Окрема подяка о. Миколі Головатому за Службу Божу в наміренні сина.

В часі поминок Марія Кецала висловила співчуття від 22-го Відділу СУА, д-р Михайло Головатий від української аптеки та від своєї родини, Орися Гарасовська від Сестрицтва Покрова Пресвятої Богородиці та від Крамнички Сумління для Політв'язнів, Стефанія Кралька присвятила вірш Лесеві, Мирон Маланюк співчував від Т-ва Українських Сеньйорів.

Квіти зложили: Т-во Леви, ОДУМ, д-р Шандра з родиною, Емілія Стефурак, родина Личиків, вуйко Дмитро Овчарчин з родиною, родина Тутських, тета Віра Шиманів з родиною, родина Куриляк і архітектурна фірма SACI.

Датки у світлу пам'ять Леся на траст фонд для Його 2-місячного синка Степанка й на інші різні цілі зложили:

Хресний батько д-р М. Ґулій, хресна мама М. Сайкевич-Кодельська, 22-ий Відділ Союзу Українок, Сестрицтво Покрова Преса. Богородиці, Я. і С. Панчуки, М. і М. Гриневичі, о. діякон М. і Христя Орищуки, М. Юзефович, В. і Д. Мінковичі, М. Завора, О. і Р. Сацюки.

І. і М. Вислоцькі, С. і К. Іллюки, М. Панчишин, Я. Кобилецький.

Д. і М. Овчарчин, Е. і Л. Басюки, П. і А. Остапчуки, С. Москалюк.

Р. і Г. Сосенки, В. і С. Кобилецькі, І. Огаренко, Т. і Л. Кочман, Ю. Артюшенко, М. і К. Кульчицькі, Р. і Г. Янчишини, Б. і О. Ткачуки, О. і У. Гриневичі, 101-ий Відділ Союзу Українок.

Е. і М. Климковичі, М. Гарасовська-Дачишин, М. Модрицька, С. Костюк, Л. Шеремета, А.Стрюць, М. Хамула, Л. Ткачук, О. і С. Казанівські, Д. і Д. Хоркаві, Я. Коссак, Я. і Е. Струтинські, Р. і М. Кецали, С. П. і Х. Канафоцькі, Я. Дорiян, Р. Сахаревич, А. Чичула, Л. Казанівський, А. Барабаш, І. Фіґлус, Р. Борняк, П. і М. Василів, П. і В. Вигінні, В. Зінченко, О. Дейнека, родина Вюн, А. і Я. Чарнецькі, родина Прохно, І. Ґорчинська, К. і О. Олексюки, Ю. Боберський, І. Мелінишин, О. Дзємюк, М. Солома, В. і В. Ромуки, В. Петрусь, М. Семянчук, А. Вишницький, О. Вітковська.

Р. і С. Залуцькі, Р. і Р. Дмитерки, А. Вашкевич, Т. Сапліва, УНС Відділ 399 — Леви.

Г. Мішалова, Н. А. Жизневські, Л. Мулак, М. і С. Нагина, М. і О. Люшняк, М. і Л. Дачкевичі, М. Левицька, Ю. Боєчко, М. Юревич, В. і Л. Синенькі, П. Мелінишин, М. Личик, Д. і М. Ярошевичі, родина Гладких, І. Печенюк, Я. Патронська, родина Радченків, М. і Ю. Кавка, М. і М. Наваринські, родина Ватраль, С. і Н. Ґоляш, М. Василів, М. і П. Семків, родина Григорчук, М. Громяк, З. Косачевич, С. Свистун, М. Бартошко, Т. і О. Турчин, А. Кістінч, Г. Собковіч, родина Іванишин, родина Микитюків, Н. Харів, К. і В. Хома, П. Фурчак, К. Бойко.

С. Кавка, В. Трощук, І. Городиська, О. Басараб, А. Козій, родина Козаків, Л. Коханюк, А. Кутко, С. і Ф. Завора, З. і П. Возьні, родина Пенак, М. Городиська, П. Фенчишин, І. Пежанська, П. і М. Хоркаві, родина Андрущишин, Р. Боднар, А. Кіцила.

На семінарійний Фонд, Патріярший Фонд, Пресфонд Нашого Життя зложили:

д-р П. Пундій від НТШ, О. і І. Гарасовські, О. і З. Литвинишини, С. Кралька, Окружна Управа СУА в Чикаґо.

На Служби Божі: родина Бідних, Ю. і А. Боберські, М. Боєчко, О. Чорній, І. Голубовська, П. Орищук-Чурма, І. і Л. Боднаруки, родина Дудич, П. і А. Матусяк, І. Городиловська, К. і М. Борняки, родина Пона, Г. Лозинський.

Замовили Служби Божі: Марія Брудна, Стефанія Овчарчин, Софія Ящук.

Десятки, десятки товариств і приватних осіб прислали нам письмові співчуття, та багато осіб зложили телефонічні та особисті співчуття. Так само всі українські радіопрограми співчували з нами, включно з польською програмою. Якщо ми про когось забули або не могли відчитати підпису на ковертці, то просимо вибачення.

Завданий удар і потрясення помогли злагіднити таксамо Катерина й Сергій Іллюки — це тета й вуйко Леся, вуйко Дмитро Овчарчин, Михайло й Оксана Ганушевські з дітьми — це кузени, хресний батько д-р М. Ґулій, лікар Леся з дитячих літ д-р О. Шандра з родиною, адвокат Левко Казанівський, Андрій Барабаш з Торонта, сусідка Оля Чорній.

Крім того відвідали нас і потішали та принесли дарунки для нашого маленького внука: о. митрат Бутринський, Люба Шеремета, О. і З. Литвинишини, Е. Струтинська, Л. і Н. Кузики, Е. і Л. Басюки і Р. і М. Кецали.

Щиру Подяку з глибини душі складають:

ТРЕЙСІ САМБІРСЬКА з малим СТЕПАНКОМ — дружина й син
СТЕПАН І ЛЮСЯ САМБІРСЬКІ — батьки
ЮРІЙ САМБІРСЬКИЙ — брат

Сумною вісткою повідомляю Рідню, Приятелів і Знайомих, що 7-го грудня 1983 року відійшов до Вічности у Львові, на 86-му році життя

бл. п.

ІВАН РОМАНОВСЬКИЙ

ДОВГОЛІТНІЙ АРТИСТ ОПЕРИ.

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ будуть відслужені в катедрі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл., дня 18-го січня 1984 р., о год. 8-ій ранку.

В глибокому смутку:
сестра — ЕМІЛІЯ з чоловіком
ОМЕЛЯНОМ ПЛЕШКЕВИЧЕМ

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ КОЗАЦТВО „ЧОРНОМОРЕ"
у Філядельфії, Па.

ділиться сумною вісткою зі своїм Членством та Українським Громадянством, що 3-го січня 1984 року відійшов у Вічність у Торонто, Канада

бл. п. адвокат

ЯРОСЛАВ КМІЦИКЕВИЧ

народжений 26-го липня 1908 р. у Чернівцях, батько нашого Козацтва.

ПОХОРОН відбувся у четвер, 5-го січня 1984 р. в Торонто, Канада.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині та Родині Покійного висловлюємо наші щирі співчуття.

СТАРШИНА

Появилася книжка д-ра Михайла Качалуби

Буенос Айрес, Аргентина. — Із Видавництва Юліяна Середяка, цього року, тут вийшла книжка поета, письменника, публіциста і лікаря, який сьогодні живе у Швайцарії, д-ра Михайла Качалуби п.з. „З моєї Одіссеї" (Частина перша. Спогади з дитячих і юнацьких років). Обкладинка: Христина Качалуба-Кишакевич.

Спогади, присвячені батькам, автор починає розповідною, приступною формою: „Перша привітала мене на цім світі сільська акушерка Марія Ґрешкович, а охрестив мене панотець Теодор Пайкуш, що кожної неділі приїздив з Киданець, бо це одна парафія з Романовим Селом. Моя сестра Мариня, що є від мене старша точно на десять років, помагає мамі мене купати, а мій старший брат Стефань, молодший від неї на два роки, підскакує з радости, що має брата. Тато мій підкручує гордо, чорні вуса та повторює з радістю речення, котре вичитав в котрійсь книжці: 'Козацькому роду нема переводу!' А мама годує грудью малесенького козака, тобто мене, та тихесенько приспівує: 'Ой, люлі, люлі, моя дитино' ..Ось так почав свою життєву путь ще один Качалуба". Та це тільки початок цих спогадів, далі читач зустрінеться з дитячими роками М. Качалуби, а відтак юнацькими, його роки навчання в Тернопільській гімназії (1922-29). Рядки писань М. Качалуба часто переплетені дотепом.

М. Качалуба колись співпрацював в таких українських газетах, як „Дукля", „Нове життя", „Дружньо вперед". У Словаччині вийшла його перша збірка поезій п. з. „Польові дзвіночки". У Швайцарії він видав збірки поезій — „Бульварами серця", „Вільним крилом", „Відлуння моєї душі" та збірку віршиків для дітей „Тріпотіння крилят". Останньо видана книжка — „З моєї Одіссеї" — це перший більший прозовий твір М. Качалуби.

Спогади М. Качалуби — в ціні 5 долярів, плюс 1 доляр на кошти поштової пересилки, — можна набути звернувшись на адресу: Mr. M. Katchaluba, M.D., Parc Horizon I., 1822 Chernex, Switzerland.

ПРО СТЕПАНІВ — З-ПОСЕРЕД НАЙВАЖЛИВІШИХ

Передаючи редакції „Свободи" кілька листків рукопису статті-нарису „Про Степанів — в день св. Степана", загубився один листок із прізвищами саме таких Степанів, які тривко увійшли в історію України, її політичної думки, дії і науки.

Степан Бандера — провідник Крайової Екзекутиви ОУН, а після Другої світової війни — ЗЧ ОУН.

Став своєрідним символом інтеґрального націоналізму. Згинув від ворожої руки, вбитий большевицьким аґентом Богданом Сташинським у Мюнхені, який признався до вбивства. Автор цих рядків був на процесі Бандери і товаришів у Варшаві за вбивство міністра внутрішніх справ Броніслава Пєрацького і ґратулював Степанові Бандері у Кракові в 1939 році з виходом живим на волю.

Степан Ленкавський — однодумець і наступник Бандери. Я зустрів його зразу після закінчення Другої світової війни у Римі. Тип радше ученого, як революціонера, ідеаліст-публіцист націоналістичного руху. Довго хворів і передчасно відійшов.

Степан Томашівський — один із найвидатніших наших істориків, дійсний член НТШ. Активний також у політичному житті, публіцист і палкий полеміст в обороні свого становища — орієнтації України на Захід, навіть почерез Польщу.

Стефанія Шабатура — мистк иня, політичний в'язень, ще живе. Також Степан Сапеляк — політичний в'язень, арештований за вивішення українського прапору у Тернополі.

Стефанія Січко — мати трьох політичних в'язнів, також дружина політв'язня, трагічна постать.

Іван Кедрин

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Михайло (зліва) і Мирослав Лупенці.

Ще про успіхи УСТ „Черник" — Дітройт

Ніколи в історії 35-літнього існування УСТ „Черник" — Дітройт копаний м'яч не мав кращих осягів і не втішався більшою популярністю, як це було в двох останніх роках. В обидвох цих роках „Черник" здобув чемпіонат Мишиґенської Ліґи - Бонанца в найвищій клясі, перемігши в останній грі сезону найбільшого свого „риваля" — „Карпатія Кікерс" вислідом 1:0. Дотримала кроку І-ій дружині теж резерва „Черника", що здобула чемпіонат у своїй дивізії. Це перший раз в історії згаданої Ліґи, що І-ша дружина і резерва з цього самого клюбу здобули чемпіонат. До успіхів „Черника" цього року можна зачислити ще ІІ-ге місце у турнірі чемпіонів середньопівнічної Америки з участю репрезентантів вісьмох стейтів, де у фіналі „Черник" зазнав поразки з репрезентантом Іллиной „Асирійці" з Чикаґо. Про змагання за чашу ліґи з клюбом „Дація" була згадка в попередньому дописі. 1983 рік — його літній сезон копаного м'яча „Черника", як теж чемпіонат у закритій залі — на весні, належать до історії Товариства як рекордовий рік І-ої дружини, яка заграла 41 змагання (35 виграла, два ремісувала і чотири програла). До цього великого успіху спричинилися, в першу чергу, самі змагуни та їх провідник Володимир Гнатюк (І-ша дружина) і Іван Ондаський (резерва) та відомий „ковч" Клас ДеБор. „Черник" завдячує свої осяги братам Мирославові і Михайлові Лупенцям, канадцям із Ст. Катаринс, Онт., які студіюють на Овкландському університеті та грають там копаний м'яч, і їхнім приятелям у прославлюванні українського спортового імени і піднесенні престижу Товариства. Мирослав — це найкращий напасник і стрілець у дружині університету за останніх три роки та був вибраний на змагання „сеньйор бовл" 30-ох найкращих змагунів з коледжів ІІ-ої дивізії на один тиждень до Лас Веґас під наглядом професійних скавтів ЗСА. Ґратулюємо Мирославові! В складі „Черника" на усіх 49 здобутих ґолів Мирослав забив в ліґових грах 26 ґолів, в цьому числі 5 „гед трикс" і, таким чином, здобув чашу найкращого стрільця ліґи.

Брат Михайло не гірший змагун від Мирослава, це твердий і швидкий помічник, він знаменито орудує м'ячем та володіє тактичним вмінням, яким заставляє суперника капітулювати. Обидва брати Лупенці включаються до праці Т-ва, проводять літні спортові табори юнаків та є ковчами юнацьких дружин „Черника", які під проводом Анни і Остапа Мацілинських здобули великі успіхи. О. Мацілинський своєю жертвенністю та посвятою, а головно знаменитим організаційним хистом, поставив юнацтво „Черника" на перше місце серед юнацьких клюбів Мишиґенської Юнацької Ліґи. Ми сподіваємося, що більше батьків включаться до праці в Т-ві та продовжуватимуть добрі діла п-ва Мацілинських.

Праця спортового Т-ва — це мозольна і відповідальна праця, це громадська праця, повна посвяти і жертвенности. Часом кілька людей, виставлених дуже часто на критику людей, експертів, які ніколи не допомагали і не хочуть допомагати у вихованні нашої спортової молоді та ширенні доброго українського імени в американському довкіллі. „Черник не був би там, де він сьогодні є в очах не так своїх „прихильників", як своїх противників-чужинців, які почали остаточно поважати український спорт. Без праці братів В. і Р. Гнатюків, Андрія Качана, А. Крупського, М.Богдановича, д-ра В. Чубатого, М. Томкова, М. Костюка, Н. Тарнавського, членів Управи „Черника" О. Короля, І. Петращука й інших, не можна собі уявити цього великого успіху у 1983 році. Одначе, це замало. Замало тому, що не включаються до праці батьки нашої молоді, кожний почин якої на спортових площах, змаганнях вимагає підтримки та матеріяльних засобів для ведення цієї важливої діяльности.

Наша спортова молодь доростає і виростає, тому мусимо створити заздалегідь відповідні умовини і місце для дальшого її росту. Дуже болячо відчувається брак провідників „менаджерів", тренерів, суддів, репрезентантів до ліґових та стейтових інституцій, де треба репрезентувати український спорт. (Це чудова нагода — вірно інформувати американців про українські справи). Українська молодь Дітройту гідно репрезентує себе і українців взагалі та заслуговує на підтримку не лише малого гурта симпатиків, але цілої громади. Спорт, а зокрема копаний м'яч, це сильний і здоровий засіб пропаганди серед чужих. Якраз тепер українська справа потребує прослави доброго українського спортового імени.

В. Диґдало
Голова УСТ „Черник"

Вступайте в члени УНСоюзу!

Стук?

(Закінчення зі ст. 2)

він за іншим стилем святкує. Ті, що з'являться на час відповідний, довідуються, що цей господар „уже відсвяткував".

Або — їдуть люди, час тратять і авто женуть через метелиці й сніговії, щоб почути знайоме: „Щойно були колядники і я вже дав на цю ціль!" Згодом виявляється, що ніяких колядників у нього не було і ні на що він не давав.

Новостворене товариство всі ці речі врахує і впорядкує. Узгідняться, мовляв, відвідини із колядою, обмінюватимуться належні відомості. Проєктується відповідний репертуар колядок, щоб не повторювались співи неколядок „Ой, щож то за шум" чи „Марічка".

Під тиском жіночої частини колядників вирішено колядку „Добрий вечір тобі, пане господарю", розпочати „панею-господинею", якщо така є і господар не розійшовся зі своєю жінкою.

Проєктується, каже, нагорода „Найбільшого жертводавця року" і „Найбільшого скупаря року". Це для тих, що ніколи й нічого не підтримують.

— Кому ви плянуєте дати першу нагороду? — зацікавився я.

— Не тобі! — відповів він.

— А—другу?...

Остап зловіще посміхнувся і прогудів: — побачиш на стіні Народного Дому.

— А по скільки люди дають? — питаюся.

— Запитайся людей! — порадив він і побажав — веселих свят.

— Я вже, кажу, — відсвяткував!...

— Не бреши!

Видимі і невидимі...

(Закінчення зі ст. 2)

формі намагалися зберегти СКВУ не розбитим. Та група людей не була аж так дуже малою. Її радше можна клясифікувати як невидиму назовні силу.

Але, мабуть, найбільшою невидимою силою, що діяла поза кулісами, була акція організацій професіоналістів на терені Америки і Канади. Ще в вересні, за ініціятивою д-ра Степана Вороха та автора цих рядків, відбулася зустріч представників усіх Академічних Професійних Товариств Америки, на яких приготовано і розіслано до преси відозву до нашого громадянства не допустити до розвалу СКВУ. Вслід за тим зроблено зусилля здобути кандидата на нового президента СКВУ; таким кандидатом, на думку багатьох канадійських професіоналістів, був адвокат П. Саварин. Обидва згадані члени Управ лікарів й інженерів у ЗСА, д-р С. Ворох та Іван Я. Хамуляк, старалися увійти в контакт з П. Савариним, чи він згоджується кандидувати. На усі запити прийшла відповідь, що адвокат Саварин не дає своєї згоди. Щойно 5-го листопада ц. р., користаючи з перебування П. Саварина в НТШ в Ню Йорку, представники згаданих американських професійних товариств разом із представниками Союзу Українок та ПЛАСТ-у запросили П. Саварина на спільну зустріч і запитали його — чи він згідний, щоб згадані товариства поставили його кандидатуру на президента СКВУ. П. Саварин заявив, що досі такої пропозиції йому ніхто не ставив, але, якщо представники згаданих товариств йому це пропонують, то він таку згоду дає. І звідси почалася акція в напрямі підготови на його вибір. Канадські інженери дізнавшись про це, відразу почали таку саму акцію в себе і на спілку із професійними орґанізаціями Канади звернулися до Централі КУК, щоб подала П. Саварина як свого кандидата. Про цю ініціятиву американських професійних товариств негайно повідомлено наших Владик, Президія Української Американської Координаційної Ради, дивізійників ОбВУА та інші організації.

Біля 40 делеґатів українських професіоналістів Америки і Канади зустрілися (деякі вперше) з П. Савариним на окремому зібранні в першому дні Конґресу СКВУ і всі були одушевлені, що саме такого кандидата ми маємо.

Значить — невидна, але інтенсивна акція у напрямі підбору відповідного кандидата на президента СКВУ проходила: П. Савариновi приобіцяно, що канадські й американські професіоналісти підтримають його не лише при виборах, але теж в його праці. Така обіцянка існує; досі ніхто від неї не відмовляється.

Дехто пробує говорити про „третю силу". Так, це є нова, надійна сила і вона буде рости, збільшуватися. У першу чергу тут їдеться про молодше покоління, щоб воно через професійні організації включалося у наше громадське життя, перебирало відповідальність за його долю. Наша громада повинна таку ідею лише привітати.

Ця „третя сила" абсолютно не одобрювала палких дискусій людей „вчора", що мучили делеґатів речами, яких нині ніхто не може справити... Два перші дні Конґресу Вільних Українців були втрачені, але добре, що ще лишився третій день і можна було ще щось врятувати та виїхати додому з надією, що зуміємо ще стати на правильний шлях і почнемо спільно з новим президентом працювати для добра нашої громади і для правдивої допомоги Україні. Ще маємо багато часу, тільки треба хотіти працювати.

Тим часом пробуймо співжити і діяти навіть тоді, коли один із одним... не сваримося. Праці — дуже багато; спільно боротися маємо з ким. Пробуймо бачити один в одному друзів, а не ворогів. Тоді аж можемо назвати IV СКВУ справді щасливим.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го СІЧНЯ 1984 р.

Баффало, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Миколая 127-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в залі УКЦеркви св. Миколая. На порядку: відкриття, вибір президії, звіти Управи, дискусія над звітами, вибір нової Управи на 1984 р. В нарадах візьме участь голова Окружного Комітету РОМАН КОНОТОПСЬКИЙ. — В. Шарван, гол., Марія Гаравус, секр.

Честер, Па. Річні збори Б-ва св. Михаїла 352 Відд., о год. 12:30 по пол. в залі УККлюбу при 2-ій та Турльов вул., Честер, Па. На порядку: вибір президії для переведення зборів, відчитання протоколу з останніх Річних зборів, звіти членів Управи, дискусія над звітами та вибір нової Управи на 1984 р. Присутність всіх чл. обов'язкова. В нарадах візьме участь головний організатор УНС СТЕПАН ГАВРИШ. По нарадах буде висвітлений фільм УНС „ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ". М. Кий, гол., Я. Щербак, секр.

Парма, Огайо. Річні звичайні загальні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334 Відд., о год. 12:30 по пол. в залі "Cardinal Savings", 5839 Ridge Rd., Парма, Огайо. На порядку: звіти Управи, К. Комісії, уділення абсолюторії уступаючій Управі і вибір нові Управи і К. Комісії на 1984 р. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. По загальних зборах відбудуться місячні збори. М. Задерецький, предс., С. Бохонок, фін. секр., Б. Задорецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 22-го СІЧНЯ 1984 р.

Росфорд, Огайо. Річні збори Б-ва св. Миколая 235 Відд., о год. 2:30 по пол. при 139 Волнут вул. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться годину пізніше без огляду на кількість присутніх. М. Бобер, секр.-касир.

25-ліття Федерації Етнічної Преси Канади

Конвенція Федерації Етнічної Преси Канади, яка відбулася в Оттаві 12-13-го листопада 1983 року при співучасті коло 40 делеґатів і гостей, відзначила 25-ліття існування цієї організації та намітила напрямки її праці на майбутнє. У сучасну пору Федерація об'єднує чотири провінційні асоціяції етнічної преси, а саме: Онтаріо, Квебеку, Манітоби і Британської Колюмбії, з яких кожна репрезентує редакції газет чи періодики, публіковані мовами етнокультурних меншостей на терені даної провінції. Від часу заснування Федерації в 1958 році вона ставила своїм завданням служити форумом для співпраці етнічних груп; інтерпретувати події в Канаді й поза нею з погляду інтересів і потреб етно-культурного елементу Канади та віддзеркалювати погляди канадських мовнокультурних меншостей на ролю чи становище Канади на різних міжнародних форумах.

Активну участь у нарадах конвенції Федерації Етнічної Преси взяли представники редакцій сімох українських видань у Канаді (д-р С. Росоха - „Вільне Слово", Є. Мастикаш - „Новий Шлях", М. Світуха - „Український Голос", І. Бойко - „Гомін України", о. С. Їжак - „Поступ", А. Грегорович - „Форум" і проф. д-р Я. Рудницький - „Слово на Сторожі"). Конфенція, якою проводив її дотеперішній президент д-р Й. Кіршбаум, словак, присвятила багато уваги звітам з діяльности екзекутиви, статутовим справам і можливостям побільшення урядового бюджету, з якого призначується платні оголошення для поміщення в етнічній пресі. В дискусіях видвигнено питання оформлення в Оттаві окремого бюра Федерації, що на сьогоднішню пору залишається незреалізованою мрією з уваги на високі кошти. В дискусіях переважав погляд, що Федерація повинна бути б голосом етнічної преси, займаючи позицію у різних питаннях урядової політики, зокрема, коли вони відносяться однаково до різних етнокультурних груп Канади. Залишається, одначе, відкритим питання, наскільки поодинокі пресові видання, які появляються мовами даних меншостей і мають мандат говорити в їхньому імені.

Позитивним треба розцінювати факт, що на конвенції були заступлені редакції часописів багатьох етнокультурних груп Канади з таких центрів як Торонто, Монтреаль, Вінніпеґ, Оттава і Ванкувер. Їх участь не була б можлива без фінансової допомоги федерального уряду на покриття видатків, що вказує також на зрозуміння урядовими чинниками ваги етно-культурної преси і конечности обопільного і постійного діялогу. Цей діялог міг би бути ще більш активним і корисним, якщо б у програмі конвенції передбачено час на вичерпну дискусію на тему ролі й проблем етнічної преси і її відношення до урядової політики багатокультурности.

Екзекутива Федерації запросила до виступу на конвенційному обіді недавно назначеного федерального міністра багатокультурности Дейвіда Колленета, який, маючи 37 років, є наймолодшим членом теперішнього кабінету. У своєму слові міністер підкреслив важливість етнічної преси в процесі збереження культурної й мовної окремішности канадських меншин та запевнив, що політика багатокультурности федерального уряду під його проводом не зійде зі шляху, визначеного його попередниками. Ця політика мусить віддзеркалювати факт, що в канадському суспільстві репрезентовані різні культури, мови і раси населення, а тому соціяльна справедливість і рівнорядність спільноти повинні бути основними напрямними. На думку Д. Колленета політичні інституції Канади, включно з парляментом, не віддзеркалюють ще реальности канадського суспільства та складу його населення. Хоч прийняття нової канадської конституції було дуже важливим кроком в історії Канади, процес еволюції політичних інституцій забере довший час.

Міністер багатокультурности потвердив рішення уряду збільшити фонди, з яких могли бути б оплачувані оголошення в етнічній пресі до суми двох мільйонів долярів річно, при чому відділ багатокультурности державного секретаріяту має відповідальність за 500,000 дол., а решта має бути фінансована з бюджету різних інших міністерств та державних корпорацій. Він уважає своєю відповідальністю слідкувати за виконанням різними міністерствами цього рішення кабінету.

Довгу доповідь на тему іміґраційної політики Канади виголосив на конвенції екзекутивний директор іміґраційних та демографічних справ в міністерстві іміґрації Дж. Бест. Він пояснив критерії, на основі яких міністр іміґрації визначує кількість іміґрантів, які можуть бути допущені до Канади, при чому в 1984 році це число буде зменшено до 90,000-95,000 осіб з уваги на економічні обставини. Слід сподіватися, що в 1985 році воно знову зросте до 110,000 а в 1986 до 120,000-125,000 осіб. В тому числі є передбачено допустити в Канаду коло 12,000 урядово спонзорованих втікачів, тобто осіб, яким федеральний уряд виплачував би допомогу на протязі цілого року, щоб допомогти їм пристосуватися до нових обставин. Крім цього, можуть бути допущені втікачі, яких спонзорують приватні особи чи інституції, як гуманітарний акт, або їхня родина. Помимо бажання Канади допомогти справжнім втікачам, людські права яких можуть бути загрожені, лише від 20 до 30 відсотків аплікантів, які подаються як втікачі дійсно заслуговують на цей статус. На думку доповідача, решта - це особи, які намагаються іміґрувати до Канади у зв'язку з економічними обставинами і тому не мають оправдання називати себе справжніми втікачами.

Конвенцію Федерації етнічної преси привітали письмово також генеральний губернатор Канади Е. Шраєр, який є її патроном, прем'єр-міністр П. Е. Трудо, колишній міністр багатокультурности Дж. Флемінґ та прем'єри провінцій Онтаріо, Квебеку, Манітоби і Британської Колюмбії. На закінчення конвенції вибрано нову екзекутиву з осідком в Торонто, яку очолив В. Мауко, словінець, теперішній президент Асоціяції Етнічної Преси на провінцію Онтаріо. В склад керівних органів федерації увійшло також кількох представників редакцій українських часописів. Новій екзекутиві й дирекції слід побажати успіхів у цій корисній і потрібній праці для добра всіх етно-культурних меншостей Канади.

Микола Світуха

